

Dobrá praxe v zadávání

Implementace strategického zadávání veřejných zakázek ve městě Jičín

■ Zadavatel, který ve své organizaci hodlá zavést odpovědné zadávání veřejných zakázek, musí v první řadě přijmout určité hodnoty, které jsou s tím spojeny. Jde o základní principy odpovědného veřejného zadávání (OVZ). Zároveň by měl z příležitostí, které odpovědné veřejné zadávání nabízí, zvolit strategicky ty, které bude ve své zakázkové praxi využívat. Pak už zbývá zavést OVZ do každodenní praxe. Nezbytné je také provádět monitoring a evaluaci.

SÍLA VEŘEJNÝCH ZADAVATELŮ

V České republice se za rok 2018 vynaložilo na veřejné zakázky více než 600 mld. Kč. To je finanční síla, kterou veřejní zadavatelé mohou významně ovlivňovat trh. Veřejný sektor může a měl by veřejné zakázky využívat strategicky a jejich prostřednictvím (při dodržení právních předpisů) zcela legálně podporovat společensky významné a udržitelné hodnoty. Zadavatelé mohou nejen nakupovat potřebné zboží, služby a stavební práce, ale

mohou současně i zohledňovat související společenské (sociální), širší ekonomické a environmentální aspekty. Prostřednictvím strategického zadávání veřejných zakázek tak zadavatelé mohou (spolu) naplňovat cíle, které by i tak řešili v rámci jiných politik s využitím dalších prostředků.

Ekologie na prvním místě

Příkladem dobré praxe v oblasti implementace odpovědného veřejného zadávání je město Jičín, které v průběhu dvou let prošlo cestu od úplných základů až po zanesení principů odpovědného veřejného zadávání do strategického plánu města.

V roce 2018 Jičín zakomponoval ustanovení odpovědného veřejného zadávání do směrnice o veřejných zakázkách: *Zadavatel při zadávání nadlimitních, podlimitních zakázek a veřejných zakázek malého rozsahu zohledňuje dopady dané zakázky v relevantní oblasti, v níž je realizována, na společnost a ekonomiku, při minimali-*

zaci negativních dopadů na životní prostředí, a ve vhodných případech uplatňuje příležitosti dle usnesení vlády ČR ze dne 24. července 2017 č. 531, o pravidlech uplatňování odpovědného přístupu při zadávání veřejných zakázek a nákupch státní správy a samosprávy.

Vnitřní směrnici o zadávání veřejných zakázek se řídí všechny odbory, oddělení městského úřadu a podřízené organizace. Návazně na to město začalo vytipovávat veřejné zakázky malého rozsahu, v nichž aplikovalo ekologicky šetrné prvky, ať už to byl k přírodě šetrný tisk Jičínského zpravodaje na udržitelném papíru, nebo ekologicky šetrné praní prádla pro sportovní zařízení, anebo použití ekologických barev na nábytku do prostor učeben univerzity.

O ZÁVAZCÍCH A LIDECH

Město také zefektivnilo podávání nabídek prostřednictvím jednoduchých formulářů nabídek a v neposlední řadě začalo vysílat signály dodavatelům, že nestojí o:

- zboží ze třetího světa vyrobené za využití nelegální dětské práce,
- služby a stavební práce dodané firmami, které nedodržují bezpečnost práce nebo nezajišťují řádné mzdo-

JAK NA TO?

Sazba, tisk a distribuce Jičínského zpravodaje na tři roky:

Hodnoticí kritérium ekologicky šetrného řešení (požadavky na papír z udržitelných a zákonných zdrojů, na emise, spotřebu energie a nakládání s odpady při výrobě) mělo váhu 15 %.

Stavební úpravy a změna užívání objektu čestného dvora v Jičíně – III. etapa:

Dodavatel umožní exkurze vč. výkladu na stavbě díla žákům základních škol (8.–9. třída) s cílem podpořit zájem o studium/práci v technických oborech. Maximální možný počet je omezen na dvě exkurze za dobu trvání díla v domluvených termínech, počet žáků max. 15.

vé podmínky svým zaměstnancům, - nejnižší nabídkovou cenu, pokud vede k nákupu nekvalitního zboží.

V dalším kroku se město zaměřilo na podlimitní a nadlimitní veřejné zakázky, v nichž je součástí formulářů nabídek prohlášení o společensky odpovědném zadávání v oblasti pracovněprávních předpisů z oblasti zaměstnanosti, bezpečnosti a ochrany zdraví a ve vztahu ke vzdělávání (požadavky jsou specifikované vždy ve formuláři nabídky a následně ve smlouvě o dílo) a také prohlášení o řádném a včasném plnění finančních závazků dodavatele vůči poddodavatelům.

STRATEGICKÝ PLÁN

Principy odpovědného veřejného zadávání město následně zaneslo i do strategického plánu rozvoje. Opatření nazvané Koncepční hospodaření s majetkem města a udržitelné a strategické zadávání veřejných zakázek ve smyslu cíle udržitelné spotřeby (SDG) 12.7 se zaměřuje na zohledňování dopadů nákupů na společnost a ekonomiku, při minimalizaci negativních dopadů na životní prostředí v souladu s usnesením vlády ČR ze dne 24. července 2017 č. 531.

Opatření je stěžejní pro dosahování vize v části *Jičín je městem pro život* tím, že se zaměřuje na zodpovědné hospodaření s majetkem města a má vazbu na čtená další

témata – např. vzdělávání, sport, kulturu, sociální služby, dopravu, cestovní ruch a další.

Strategický a koncepční přístup město uplatňuje i prostřednictvím deklarace *Odpovědný úřad* přijaté starostou města a tajemníkem úřadu. Nejde o pouhou teorii, cílem deklarace je podpořit každodenním jednáním Městského úřadu Jičín společnost, ekonomiku a zmenšit negativní dopady na životní prostředí. Definovaných je osm okruhů pro realizaci odpovědného úřadu, které spolu kooperují, prolínají se a dohromady tvoří jeden celek: kancelářské potřeby, občerstvení/catering, propagační/reklamní předměty, vzdělávání, úklidové a hygienické

prostředky, informační jednotnost, ekologická podpora akcí a okruh s názvem *Úředníci sobě*.

POLITIKA NEHRAJE ROLI

Město Jičín se přihlásilo ke konceptu OVZ i prostřednictvím memoranda o vzájemné spolupráci s Ministerstvem práce a sociálních věcí (MPSV). Důležitost a vážnost tohoto dokumentu podtrhl fakt, že být je jeho schvalování v kompetenci rady města, schválilo ho zastupitelstvo jako nejvyšší orgán města. V odůvodnění zaznělo, že tento dokument je zcela apolitický a že nastolený trend není záležitost jen jednoho volebního období, ale že je to cesta, po které se město již vydalo a hodlá v ní pokračovat i do budoucna za spolupráce s MPSV.

„Jedná se o velmi zajímavý způsob zadávání i pro samosprávu menších měst, protože tak se lze legálně dobrat cílů, které má obvykle každá strana v programu – pomoc pro lidi se znevýhodněním na trhu práce, ohleduplnost k životnímu prostředí, získání jistoty v nákupu výrobků, které nejsou zatíženy pochybným původem,“ uvedl místostarosta města Jičína Petr Hamáček. ●

*Regina Hulmanová,
Ministerstvo práce a sociálních věcí
projekt „Podpora implementace
a rozvoje sociálně odpovědného
veřejného zadávání“
www.sovz.cz*

Praní a žehlení prádla vč. odvozu suchého i mokrého prádla, dovozu, balení, převázání a drobných oprav pro tři střediska na čtyři roky:

Město využilo předběžné tržní konzultace a dopředu uveřejnilo sedm okruhů určených k individuální konzultaci (např. ekologicky šetrné plnění zakázky, podmínka zaměstnání alespoň 50 % osob se zdravotním postižením na chráněných pracovních místech). Ponechán byl též prostor pro sdělení informací od dodavatelů. Využíváním předběžných tržních konzultací se Jičín přihlásil k transparentní a nediskriminační diskuzi s potenciálními dodavateli s cílem zjistit reálnou situaci na trhu. Tento nástroj považuje město za první velký krok směrem ke koncepčnímu a strategickému uchopení odpovědného zadávání veřejných zakázek.

